

Arartekoaren 2021IR-2360-19 Ebazpena, 2021eko ekainaren 16koa. Horren bidez, Arartekoak amaitutzat ematen du bere esku-hartzea zerbitzu-eginkizunen araubideko irakaskuntza-lanpostuen esleipen batzuk baliogabetzeari buruzko bi kexa direla eta.

Aurrekariak

1. Bi pertsonak Arartekoarengana jo zuten, Eusko Jaurlaritzako Hezkuntza Sailak irakasle-lanpostuak zerbitzu-eginkizunen araubidean esleitzeko deialdi baten inguruan izandako jardunari buruzko kexak aurkezteko.

Adierazi zutenez, biek parte hartu zuten 2019-2020 ikasturtean "Hamaika Esku eta Eusle" programetako zenbait lanpostu betetzeko deialdian, zeina sail horretako Langileriaren Kudeaketako zuzendariaren 2019ko maiatzaren 15eko Ebazpenaren bidez adostu eta argitaratu baitzen.

Deialdia 2019ko uztailearen 2an erabaki zen behin-behinean, Langileriaren Kudeaketa zuzendariaren ebazpen baten bidez. Ebazpen horren bidez, pertsona horietako bati Lehen Hezkuntzako lanpostu bat esleitu zitzaion ikastetxe parte-hartzaileetako batean, eta bestea lan-poltsan sartu zen.

2019ko uztailearen 19an erabaki zen behin betiko ebazpena, eta, bertan, Langileriaren Kudeaketa zuzendariak berretsi eta publiko egin zuen esleitutako lanpostuaren esleipena horietako lehenengoari, eta, gainera, bigarrenari Lehen Hezkuntzako beste lanpostu bat esleitu zion ikastetxe berean.

Behin betiko ebazpen horretan hainbat aldaketa egin ziren, 2019ko uztailean eta abuztuan argitaratuak. Aldaketa horien artean ez zegoen kexen sustatzaileei edo haiek bideratu ziren zentroari buruzko aldaketarik.

Esleipena ikusita, bi pertsona horiek 2019ko irailaren 2an sartu ziren ikastetxean, eta lanpostuaren berezko irakaskuntza-funtzioak garatzen hasi ziren, ikastetxe horretan lanpostuak esleitu zitzaizkien gainerako pertsonak bezala.

Hala ere, irailaren 25ean ikusi zuten beren zerbitzu-orrietan oraindik ez zutela izendapenik jaso, eta, beraz, Hezkuntzako lurralde-ordezkaritzan kontsultatu zuten, eta une horretan ahoz jakinarazi zieten esleitutako lanpostuak ez zirela existitzen. Dirudienez, arrazoi horregatik ez ziren izendapenak formalizatu, ezta Gizarte Segurantzaren edo nominan alta eman ere ez. Izan ere, ikastetxeko langileen artean ez zeudela adierazi zitzaien.

Ondoren, bilerak egin zituzten Hezkuntza Saileko hainbat arduradunekin, eta haietako bakoitzak hainbat idazki aurkeztu zituen. 2019ko azaroaren

erdialdean, ordea, ez zuten beren planteamenduari erantzun idatzirik eman, eta, ondorioz, kekek aurkeztu zizkieten erakunde horri.

Pertsona horiek gaineratu zuten gutxienez antzeko kasu baten berri izan zutela beste zentro batean, eta esleipendunari adierazi ziotela esleitutako lanpostua ez zegoela, eta, azkenean, hark lanean jarraitu zuela.

Azkenik, 2019ko abenduaren 23an, eta erakunde honen esku-hartzea hasi ondoren, Langileriaren Kudeaketako zuzendariak ebazpen bana eman zuen, kexen sustatzaileei emandako zerbitzu-eginkizunak baliogabetzeko, baina dokumentu horiek ez zitzaizkien jakinarazi 2020ko urtarrilaren erdialdera arte.

2. Espediente horiek izapidetzean, Arartekoak ondoz ondoko hiru idazki bidali zizkion Hezkuntza Sailari. Horietan, azaldutako inguruabarrak kontatuta, gertakariei buruzko informazioa eskatu zuen, eta, bereziki, hezkuntza-administrazioaren jarduketaren alderdi jakin batzuei buruzkoa, gure ustez arreta espezifiko behar baitzuten.

Era berean, Hezkuntza Sailak egindako galderei erantzuteko txostenak bidali zizkion erakunde honi.

Idazki horietan guztietan adierazitako argudioak jarraian agertzen diren ataletan aztertu eta aztertuko dira; beraz, une honetan ez dira deskribatu behar.

Gogoetak

1. Arartekoak Hezkuntza Sailari bidali zion lehenengo eskaera kexen hasierako azterketatik eratorritako hainbat alderdiri buruzkoa zen. Zehazki, honako hauek ziren:
 - behin betiko esleipen-ebazpena berrikustea justifikatu zuten arrazoiak eta hura erabakitzeko jarraitutako prozedura.
 - horrelako egoerak jakinarazteko ohiko prozedura, eta bi pertsona horiek zergatik ez zuten egoeraren berri izan beraiek interesa agertu arte.
 - antzeko beste kasurik dagoen eta nola ebatzi ziren.
 - bi pertsona horiek aurkeztutako idazkietan azaldutako uziei emango zaien tratamendu arrazoitua.

Dokumentuak, gainera, deialdi-ebazpenean esleitutako lanpostuen izendapenei eta luzapenei buruz eta lanpostu horien esleipenari uko egiteko ezintasunari buruz zeuden atalak transkribatzen zituen, eta, horien arabera,

“a) Aukeratutako izangaiei 2019/2020 ikasturtearen amaierara arte emango zaie lanpostua, betiere ikasturtean zehar titularra berriro lanean hasten ez bada.

b) Zerbitzu-eginkizunak ematea, betiere, lanpostuak lekualdatze-lehiaketaren bidez ez betetzearen baldintzapean dago.

c) Zerbitzu-eginkizunen esleipena edo behinbehineko esleipenak jaso dituztenek galdu egingo dituzte horiek, praktiketako funtzionario izendatzen badituzte eta ezin badute praktikak bete deialdi honen arabera esleitutako lanpostuan.

(...)

h) Halaber, ordezkapenatarako hautagaien zerrendetan izena emanda dauden langileak edo bitarteko langileak aukeratuz gero, lanpostu horretan izendatuko dira 2019/2020 ikasturtearen amaierara arte.

i) Aldi hori igaro ondoren, hezkuntza administrazioak egindako ebaluazioa positiboa bada, langileak kudeatzeko zuzendariak izendapena luzatu ahal izango du hurrengo ikasturteatarako, horretarako ezarritako prozedurari jarraituz eta lekualdatze-lehiaketan bidez betetzen ez badira.”

zortzigarren artikulua)

“Behin zerbitzu-eginkizuna edo behin-behineko esleipena esleituta, ezingo zaio hari uko egin, deialdi honen xede den ikasturtea bukatu arte.”

(bigarren artikulua j) apartatua)

2. Hezkuntza Sailak gure eskaerari emandako erantzunean, lehenik eta behin adierazi zuen lanpostuak zerbitzu-eginkizunetan betetzeko prozesuaren deialdia egin zuen 2019ko maiatzaren 15eko Ebazpena publiko egin zela, 2019-2020 ikasturterako ikastetxeen beharrak izango zirela uste zenaren aurreikuspen-plangintzaren arabera.

Era berean, plangintza horri buruzko zenbait datu jasotzen zituen, hautaketa-prozesuaren oinarri gisa erabili zirenak, eta, ondorioz, Langileriaren Kudeaketa zuzendariaren 2019ko uztailaren 19ko Ebazpenak behin betiko lanpostu bana esleiri ziezaien kexen sustatzaileei.

Hala ere, ondoren adierazitakoaren arabera, aurreikuspen horiek ez ziren bat etorri abuztuan egin zen behin betiko plangintzarekin, eta, beraz, zerbitzu-eginkizunetarako deialdia egin zen sistema horren bidez benetan bete zitezkeen lanpostuak baino gehiago.

Txostenak adierazten zuen zeuden lanpostuak kexen sustatzaileek baino eskubide handiagoa zuten pertsonen esleitu zitzaizkiela, eta ondorioztatzen zuen pertsona horiei esleitutako komisioak ezin izan zirela gauzatu, ez zegoelako horiek zehazteko lanposturik.

Aitortu zuen, halaber, errebokazioak arrazoi objektibo batek eragin bazituen ere, hezkuntza-administrazio horrek emandako informazioa ez zela nahikoa izan, eta, era berean, errebokazio horiek berariaz formalizatu behar zirela, eta, gorago aurreratu den bezala, ez zela halakorik egin 2019ko abenduaren 23ko Ebazpenak 2020ko urtarrilaren erdialdera jakinarazi arte. Erakunde honek

geroago ezagutu zuen, kaltetutako pertsonen dokumentu horien kopia bat eman ziotenean.

Antzeko beste kasu batzuk egoteari eta horiek ebazteko moduari dagokienez, Hezkuntza Sailak esan zuen, hain zuzen ere, administrazio horren web-orrian argitaratutako zerbitzu-eginkizunen beste baliogabetze batzuk gertatu zirela.

3. Uztailaren 6ko 6/1989 Legearen 54.1 artikulua¹ arabera, zerbitzu-eginkizuna salbuespenezko lanpostuak betetzeko bitarteko bat da, eta karrerako funtzionarioak beren kidego edo eskalako lanpostuak aldi baterako betetzeko edo beren lanpostuarenak ez diren eginkizunak betetzeko aukera ematen du.

Bestalde, irakasleen lan-baldintzei buruzko Akordioaren 12. artikulua² honako hau xedatzen du:

“Zerbitzu-eginkizunak ikasturte osorako izango dira eta interesdunak ezingo die horiei uko egin. Urtero, ikasturtean ikasturteko zerbitzu-eginkizunen deialdiak egingo dira Langileak Kudeatzeko zuzendariaren ebazpen bidez.

Ezaugarri bereziak dituzten lanpostuak edo funtzioak bete behar direnean, berariazko deialdiak egin ahal izango dira haiek zerbitzu-eginkizunen bidez betetzeko. Deialdi horietan zerbitzu-eginkizuna hurrengo ikasturteetarako luzatzeko aukera aztertu ahal izango da, egindako lana ontzat eman ondoren.

Berariazko deialdietan bitarteko funtzionarioek ere parte hartu ahal izango dute. Bitarteko funtzionarioen bat suertatzen bada esleipendun, bitarteko gisa aukeratuko da kasuan kasuko ikasturterako; dena den, zerbitzu-eginkizuna luzatu ahal izango da, aurreko atalean aurreikusitako moduan.”

Azkenik, lanpostuak betetzeko erregelamenduak³, 47. artikuluan *“premiatzko arrazoiak edota zerbitzu-zioak bitartekoak direla, langileak zerbitzu-eginkizunetan atxiki daitezke behin-behinean hainbat lanpostu bete ditzaten, alegia, hutsik daudenak edo funtzionarioentzat edo beste zeregin jakin batzuk egiteko xedez gordeta daudenak.”* ezartzen du, eta 49. artikuluan, berriz, lanpostu hutsak edo absente dauden langileak aldi baterako betetzeko zerbitzu-eginkizunak arautzen ditu:

“1.– Lanpostuak behin-behinean betetzeko zerbitzueginkizunek beti aldi baterako izaera edukiko dute eta amaituko dira honako zioengatik:

- a) Lanpostua gordeta zuen langilea jarduneko zerbitzura edo lanpostura itzuli delako.*
- b) Lanpostua behin betiko bete delako edo funtzionarioa behin-behinean atxiki delako.*
- c) Premiak eta beharrak bultzaturiko arrazoiak desagertu direla jotzen bada.*
- d) Funtzionarioak zerbitzu-eginkizunei uko egitea onartua izanaren ondorioz.*

¹ Uztailaren 6ko 6/1989 Legea, Euskal Funtzio Publikoari buruzkoa.

²Euskal Autonomia Erkidegoko unibertsitateaz kanpoko irakasle funtzionarioen lan-baldintzak arautzen dituen akordioa, uztailaren 6ko 185/2010 Dekretuaren bidez onartua.

³Euskal administrazio publikoetako funtzionarioen lanpostuak betetzeko Erregelamendua, urriaren 13ko 190/2004 Dekretuaren bidez onartua.

e) Zerbitzu-eginkizunak berariaz ezeztatu direnean edo bertan jarduteko aldez aurretik emandako epea amaitu delako.

2.– Bete gabeko lanpostuak betetzeko zerbitzu-eginkizunek bi urte baino gehiago ezin dute iraun, lanpostua gordeta duen funtzionarioa aldi batez ez egotea haien zioa bada salbu.”

Kasu honetan, kexen sustatzaileek zerbitzu-eginkizunen deialdian parte hartu zuten Euskal Autonomia Erkidegoko unibertsitateaz kanpoko ikastetxe publikoetan aldi baterako irakasle-beharrak estaltzeko hautagaien zerrendan dauden aldetik.

Hori dela eta, lanpostuen esleipena ez zen gauzatu zerbitzu-eginkizunetan, baizik eta, ebazpen honen aurrekarietan transkribatutako deialdi-ebazpeneko artikuluei jarraikiz, bitarteko funtzionario izendapenaren bidez egin behar izan zen. Izendapen horren araubide juridikoa, oro har, otsailaren 19ko 2/1993 Legearen 43. eta 44. artikuluetan⁴ dago araututa:

“Izendapena izanda eta presazko arrazoiak direla eta, karrerako irakasle funtzionarioek bete bitartean hutsik dauden lanpostuetan aldi baterako dihardutenak edo karrerako funtzionario horien aldi baterako kanpoaldia dela eta, ordeko jarritakoak dira bitarteko irakasle funtzionario.”

“Bitarteko irakasle funtzionarioak bere izaera galduko du karrerako funtzionario batek hutsik zegoen lanpostua bete edo ordezkaturia berriro lanean hasten bada eta, beti ere, bitarteko horren izendapena ekarri zuten beharrezko edo premiazko arrazoiak bertan behera geratzen badira.”

Hala, zerbitzu-eginkizunak aukera ematen du, salbuespenezko kasuetan eta arrazoi jakin batzuegatik, karrerako funtzionario batek aldi baterako beste lanpostu bat betetzeko, edo beste lanpostu bati esleitu ez zaizkion eginkizunak betetzeko; aldiz, bitarteko langile izendatzeak lanpostu bat aldi baterako betetzeko eskubidea ematen dio zerrendetako kide bati.

Figura horietako batek ere ez du ematen esleitutako lanpostuetan mugarik gabe jarraitzeko eskubiderik; aitzitik, eskubide hori araudian aurreikusitako kausak gertatzen diren unean amaituko da, eta hala erabakitzen da dagokion administrazio-prozedura izapidetu ondoren hartutako administrazio-egintzaren bidez.

Erakunde honen iritziz, administrazio-egintza hori behar bezala oinarrituta egon behar da, eta behar bezala eta zentzuz egiaztatu behar da badagoela araudiak kargutik kentzeko aurreikusten dituen arrazoiak. Gainera, hura txertatzen duen administrazio-prozedurak aukera eman behar du interesdunek, aurrekariak eta horiek justifikatzen dituzten zuzenbideko oinarriak zehatz-mehatz ezagutzeaz gain, beren uziak eta eskubideak defendatzeko benetako gaitasuna izan dezaten.

⁴ Otsailaren 19ko 2/1993 Legea, Euskal Autonomia Erkidegoko Unibertsitateaz Kanpoko Irakasleen Kidegoena.

Azkenik, kontuan hartuta zerbitzu-eginkizunen emakida eta bitarteko langileen izendapenen formalizazioa idatziz eta berariazko tresnen bidez egiten direla (tresna horiek, gainera, publikoak ziren kasu honetan), Arartekoak uste du nahitaezkoa dela kargu-uzteak ezaugarri berak izatea, formalitate berberak izatea eta zerbitzu-harremana amaitu aurretik egitea.

Kasu honetan, ez zen halakorik gertatu; izan ere, eraginpeko pertsonak berariazko ebazpen baten bidez izendatu ziren, idatziz eta jende guztiak horren berri izanda, argitaratu ondoren, baina ez zuten kargu-uztearen ebazpena jaso, harik eta, beren eskariz, ebazpen hori eman eta hiru hilabete eta erdira arte, eta izendapenaren kopia alferrik eskatu ondoren, ahoz jakinarazi zitzaizen esleitu zitzaizen lanpostua ez zegoela eta ia hilabete zeramatela bertan lanean, bai eta Gizarte Segurantzari eta nominetan alta eman ez izana ere.

Erakunde honek, beraz, ezin du bat egin Hezkuntza Sailaren jarduteko moduarekin, ondorioz gabe uzten baitu Langileriaren Kudeaketako zuzendariaren ebazpen bidez adostu eta behin betiko argitara emandako esleipen-egintza, berariazko administrazio-egintzarik hartu gabe (hilabete batzuk geroago iritsi zen, erakunde honen hasierako esku-hartzearen ondoren), eta erabaki hori erabakiak zuzenean eragindako pertsonari edo destinatuta zeuden ikastetxeari helarazi ere egin gabe.

Ez dator bat, halaber, erantzun-txosteneko baieztapenarekin. Horren arabera, pertsona horiei zerbitzu-eginkizun bat esleitu bazitzaizen ere, ezin izan ziren zerbitzu-eginkizun horiek gauzatu, behin betiko plangintzaren ondorioz ez zegoelako lanposturik pertsona horiei esleitzeko. Aitzitik, praktikan, esleipenak gauzatu egin ziren, eta horren erakusgarri da bi pertsona horiek irailaren 2an ikastetxera joan zirela eta lanpostuaren berezko irakaskuntza-funtzioak garatu zituztela irailaren 25era arte, hartutako erabakiaren ustezko eraginkortasunik eza erabakitzen edo jakinarazten ziren inolako berririk edo ebazpenik jaso gabe.

4. Hezkuntza Sailak bidalitako txostena aztertu ondoren, Arartekoak hiru alderdi jorratu zituen: batetik, hezkuntza-premien plangintzari buruzko gaiak aztertzea, bestetik, eragindako pertsonen eskubideak bermatzea, eta, azkenik, antzeko beste kasu batzuk egotea.

4.1. Lehenengoari dagokionez, erakunde honek ikusi zuen txostenak ikastetxeko espezialitate eta lanpostu jakin batzuk baino ez zituela aipatzen, egindako plangintzaren datu osoak jaso gabe, ezta espediente honetan aztertutako zerbitzu-eginkizunen programaren deialdiko lanpostu guztienak ere; beraz, azken batean, ezin zen ondorio funtsaturik atera haren xede diren lanpostuen esleipenei buruz.

Bestalde, plangintza- eta esleipen-prozesuen datak aztertzean, hezkuntza-administrazioak azaldutakoaren arabera deialdia ebazteko erabilitako plangintzari eman behar zitzaion aurreikuspen hutsaren haritik, Arartekoak

kontraesankortzat jo zuen; erabaki hori uztailaren 19an hartu zen behin betiko, eta, antza denez, kasu honetan gerora gertatu zen bezalako aldaketa garrantzitsuen mende zegoen plangintza batean oinarritu zen. Ebazpen edo agiri batek ere ez zuen adierazi horrelako aukera bat gerta zitekeenik, adostutakoa ondoriorik gabe uzteko.

Illo horretan, Arartekoak jakin ahal izan zuen maisu-maistrei buruzko 2019-2020 ikasturte-hasierako esleipen-prozesuaren zatia (enplegu eskaintza publikotik eta ordezkapenen zerrendatik etorritako langileak izan ezik) ekainaren 28tik uztailaren 8ra bitartean gauzatu zela, orduan argitaratu baitzen esleipenaren behin-behineko ebazpena. Erakunde horren ustez, egoera horrek benetan adierazten zuen irakaskuntza horietan ikasturte horri dagozkion premien plangintzak jada une horretan egonkortasun maila handia izan behar zuela; izan ere, ikasturtea antolatzeko prozesuaren funtsezko elementua da, pertsona askok parte hartzen baitu eta hezkuntza-sistema osoan eragiten baitu.

Azkenik, erakunde honek adierazi zuen 2019ko uztailaren 19ko Ebazpenean gutxienez lau aldaketa argitaratu zirela Hezkuntza Sailaren web-orrian 2019ko uztailaren 24an eta abuztuaren 6an eta 13an), eta, beraz, baliteke aldaketa hori ere gertatu izana bertan ikusitako plangintza-aldaketari dagokionez. Hala ere, horietako batek ere ez zuen kexen sustatzaileen edo izan ziren zentroaren aipamenik egiten.

Egia esan, web-orri horrek ez zuen inola ere adierazi pertsona horien zerbitzu-eginkizunen baliogabetzea, harik eta hala erabaki zuten ebazpenak jakinarazi zitzaizkien egunetik hilabete batzuk igaro ziren arte.

4.2. Erakunde hau kezkatuta zegoen, halaber, bi pertsona horiek Gizarte Segurantzaren eta nominetan izendatu gabe eta alta eman gabe lan egin zuten denboraldiari eskainiko zitzaion kontsiderazioagatik, bai eta iraupen luzeagoko beste lanpostu batzuen esleipendun izateko aukeragatik ere.

Horri dagokionez, adierazi behar da Langileriaren Kudeaketako zuzendariaren 2019ko abenduaren 23ko Ebazpenak, emandako zerbitzu-eginkizunen baliogabetzeari buruzkoak, honako hau baino ez zuela adierazten: baliogabetze horrek *“zerbitzu-eginkizun hori baliogabetzeak ez ditu eragozteri edo mugatzen interesdunari dagozkion gainerako eskubideak, Langileak Kudeatzeko Zuzendariaren 2019ko maiatzaren 15eko Ebazpenaren arabera”*, gure ustez, adierazpen horrek ez zuen aukera ematen gai horri buruzko irizpen eztabaiaezina lortzeko.

4.3. Antzeko beste kasu batzuk jasota egoteari dagokionez, Hezkuntza Sailaren erantzunean aipatzen zen web-orrian argitaratutako aldaketetara bidaltzeak ez zuen argitzen gerora ez zeuden lanpostuen beste esleipendun batzuek lanpostu horietan jarraitu ahal izan zuten ala ez.

4.4. Ondorioz, Arartekoak beste informazio-eskaera bat bidali zion Hezkuntza Sailari, ondorio arrazoitu bat egiteko judizio-elementu guztiak eduki ahal izateko. Hauek ziren eskatutako alderdiak:

- Data ezberdinak jasotzen dituen egutegia, zeinaren bitartez 2019-2020 ikasturterako maisu-maistren lanpostu beharren plangintza gauzatu zen Haur Hezkuntzan eta Lehen Hezkuntzan.
- Kasu honetan, eragindako ikastetxe osorako hasieran aurreikusitako plangintza, eta egindako aldaketen ondoriozkoa.
- Zergatik aldatu zen hain nabarmenki plangintza Lehen Hezkuntzako lanpostuei zegokienez, noiz gertatu zen aldaketa, nola egikaritu zen, eta zein organori jakinarazi zitzaion.
- Behin betiko langileak finkatzeko Hamaika Esku programaren deialdiko lanposturen bat erabili zen edo ez.
- Zergatik Hezkuntza Saileko zerbitzuek eta ikastetxeak ez zieten bi kexagileei berehala jakinarazi hain garrantzitsua zen inguruabarrari buruzko informazioa, hau da, adjudikatutako lanpostua desagertu egin zela, kontuan hartuz zenbait astetan lanean egon zirela.
- Zergatik ez ziren argitaratu gertaera horiek guztiak Hezkuntza Sailaren webgunean jasota uzteko aukera ematen zuten aldaketa egokiak ere, kontuan hartuta hasierako plangintzari plaza horien deialdiari eta interesdunei prozesu publiko baten bidez esleitzeari indarrean eusten zien ebazpenak argitaratuta jarraitzen zuela ofizialki.
- Interesatuei noiz eta nola jakinarazi zitzaien ez zela existitzen adjudikatutako lanpostua.
- Zeintzuk ziren 2019ko maiatzaren 15eko Ebazpenetik eratorritako eskubideak, 2019ko abenduaren 23ko Ebazpenean xedatutakoaren arabera zerbitzu-eginkizunen baliogabetzeak eraginik izan ez zutenak, eta informazio hori hartzaileei jakinarazi zitzaien.
- Pertsona horiek zentroan benetako zerbitzuak ematen egon ziren bitartean nominan eta Gizarte Segurantzari alta emanda egon ziren, eta denbora-tarte hori zerbitzu-orrian sartu zen ondorio guztietarako.
- Emandako zerbitzu-eginkizuna baliogabetzeko ondorio-data, eta, hala badagokio, bi pertsona horiei nominan eta Gizarte Segurantzari baja emateko ondorio-data, bai eta egun horiek xedatu eta jakinarazteko tresna ere.
- Hamaika Esku deialdiko lanpostuak bi pertsona horiei esleitu zitzaizkien bitartean igaro ziren lanpostuak eta zerbitzuak emateari utzi zioteneko data

esleituak izan zitezkeen aldi baterako irakaskuntza-beharrak estaltzeko hautagaien zerrendan agertzen ziren ezaugarrien arabera, baina, hala ere, zerrenda horretan puntuazio txikiagoa zuten pertsoneri esleitu zitzaizkien.

- Interesatu biek 2019-2020 ikasturtean izan zuten lan egoera.
 - Espediente honetan aztertutako en antzeko beste kasu bat edo batzuk bazeuden, non esleipendunari jakinarazi baitzitzaion lanpostua esleipenerako oinarritzat hartutako hasierako plangintzatik kanpo geratzen zela, eta, azkenean, esleitutako zentrotik ez zela lekuz aldatu.
5. Hezkuntza Sailak kasu honetan Arartekoari helarazi zion txostenaren ondorioz, erakunde honek bere esku-hartzea amaitu zuen aipatutako bi atali dagokienez: lan egindako aldia eta antzeko beste kasu batzuk.

Hala, alde batetik, dokumentuak adierazten zuen pertsona horiei aitortu zitzaizkiela 2019ko irailaren 1etik 25era bitartean benetan egindako zerbitzu-prestazioari buruzko eskubide guztiak, dagozkien izendapenen eta baliogabetzeen eragin-datak, eta, beraz, nominan eta Gizarte Segurantzari alta eman zitzaizkiela denbora-tarte horretarako, eta, gainera, zerbitzu-orrietan jaso zen, ondorio guztietarako. Ondoren, bi pertsona horien lan-egoerari buruzko datuak eman zituen, esleitutako lanpostua utzi ondoren.

Bestalde, berresten zuen beste kasu batzuetan ere aldatu zirela gerora egindako esleipenak, nahiz eta adierazten zuen ez zirela espediente honetan aztertutako en antzekoak, baizik eta izaera desberdinekoak zirela, inguruabar desberdinak baitzeuden.

Halaber, adierazi zuen Hezkuntza Sailaren web-orrian beharrezko aldaketak argitaratu zirela, bi pertsona horiei emandako zerbitzu-eginkizunak baliogabetu zirela jasota uzteko.

Irakaskuntza-premien plangintzari buruzko gainerako gaiei dagokienez, Hezkuntza Sailak egoeraren aurrekariak deskribatu zituen, eta, funtsean, ikastetxe horrek esleituta izango zituen lanpostuei dagokienez 2019-2020 ikasturteko plangintza-prozesuan sortuko zituen itzaropen okerrak aipatu zituen; uste hori indartu egin zen kekek sustatu zituzten bi pertsonak zerbitzu-eginkizunetan behin betiko esleitu ondoren, eta, horren ondorioz, ikastetxeak pentsatu zuen azken horiek ikastetxeako plantillako kide zirela.

Era berean, azaldu zuen pertsona horiei lanpostua berehala desagertu zela ez jakinaraztearen arrazoia gertaera horien berri ez izatea izan zela, eta horregatik eman zituztela zerbitzuak zenbait astez.

Azkenik, ikasturte-hasierari datxekion konplexutasunean kokatzen zuen gertatutakoa, nahiz eta aitortu zuen aztertutako gertakarien inguruko jarduketa

ez zela egokia izan, eta horrelako gertakariak berriro ez gertatzeko konpromisoa hartu zuen.

6. Arartekoak beste idazki bat helarazi zion Hezkuntza Sailari, plangintza-prozesuari buruzko argudioen azterketaren ondorioz egindako zenbait gogoeta helarazteko. Azken batean, erakunde honek gai horri buruz ateratzen dituen azken ondorioak dira.

Lehenik eta behin, Arartekoak adierazi nahi du badakiela ikasturte-hasierako prozesuak berez duen konplexutasuna, bai beharren plangintzaren ikuspegitik, bai irakasleak eta irakasle ez diren langileak ikastetxeei esleitzeko kudeaketaren ikuspegitik; beraz, badaki elementu eta instantzia askok parte hartzen dutela prozesu horren faseak prestatzen eta kudeatzen.

Hala ere, gure ustez, zailtasun horren egiaztapena ezin da kexa horiek eragin zituzten gertakariak erlatibizatzea ahalbidetzen duen faktoretzat hartu, administrazio horrek berak jarduera desegoki baten ondorioztat jotzen baititu.

Horri dagokionez, gertakarien segida aztertzeak eta kasu honetan esku hartzen duten administrazio-zerbitzu eta -organoak kontuan hartzeak ez dirudi bermatzen duenik espedientean aztertutako egoera eragindako zentroaren jarduketaren ondorio besterik ez zenik; izan ere, gure eskaerari erantzuteko txostenaren arabera, *“ez zen egoeraren jakitun izan une horretan”, “plangintza kontuan izan gabe, 2019-2020 ikasturtean izango zituen baliabideen gaineko aurreikuspen okerra egin zuen, aurreko ikasturteko baliabide berdinak izango zituela pentsatu baitzuen eta ez baitzituen egiaztatu benetan zituen baliabideak”, edo “2019-2020 ikasturterako esleitu zitzaizkion irakasleak, hau da, irailaren 2an zentrorra joan zirenak, zegozkionak zirela pentsatu zuen.”*

Izan ere, ez da ahaztu behar egoera horren jatorria honako hau dela: zerbitzu-eginkizunetan deitutako bi lanpostuak, eta, beraz, ikastetxeak bere lana egiteko zituen bi baliabideak, Langileriaren Kudeaketa zuzendariaren 2019ko uztailaren 19ko Ebazpenaren bidez esleitu ziren, lehia-konkurrentziako hautaketa-prozesu baten ondoren eta deialdi batean agertzen ziren lanpostuetan oinarrituta, izaera publikokoak, eta, beraz, ebazpen horren ondorengo aldaketek ez zuten eraginik izan ez lanpostu horietan, ez ikastetxe horretan.

Argi dago, beraz, ikasturte-hasierako prozesuan inplikaturako zerbitzuen arteko koordinaziorik egon ez zela, edo, behintzat, plangintzaz eta langileen kudeaketaz arduratzen zirenen artekoa; izan ere, dirudienez, ez ziren ohartu desadostasuna zegoela ikastetxeari zegokion behin betiko plangintzaren eta zerbitzu-eginkizunen deialdirako erabilitakoaren artean.

Bestalde, kexen sustatzaile biak batzordeak behin betiko esleitzeko ebazpenari datxekion izendapenaren xede ez izatea, ezta nominan edo Gizarte

Segurantzán alta emanda ez egotea ere, horrelako egoeretan ohikoa izango litzatekeen bezala. Halaber, adierazten du behin betiko esleipen-ebazpen horren edukiaren aurka erabaki horiek hartu zituzten zerbitzuen eta ebazpen hori aldatu behar zuten zerbitzuen arteko koordinaziorik egon ez zela, eta, bereziki, eragindako pertsoneri eta haien destinoko zentroari benetako egoeraren berri eman behar zietela.

Hori guztia dela eta, erakunde honen iritziz eta Hezkuntza Sailak adierazitako konpromisoaren ildotik, beharrezkoa izango litzateke gertatutakoaren azterketa zehatza egitea, prozedurak hobeto diseinatzeko eta informazioa instantzia guztien artean zabaltzeko neurriak hartzeko, ikasturte-hasierako prozesua osatzen duten jarduerak behar bezalako koherentzia izan dezaten eta ez diezaieten kalterik eragin ez ikastetxeei ez parte-hartzaileei.

7. Aurreko atalean jasotako gogoetaz gain, Arartekoak beharrezkotzat jo zuen hezkuntza-administrazioaren arreta erakartzea aztertutako alderdietako baten inguruan. Hain zuzen ere, Hezkuntza Sailaren web-orriari bi pertsona horiei emandako zerbitzu-eginkizunak baliogabetzeko modua zen.

Orduan egiaztatu ahal izan zenez, web-orri horretan ez zegoen estekarik 2019ko abenduaren 23ko ebazpenetarako; aitzitik, izenburuaren hitzez hitzeko aipamena eta argitaratu ziren data (2020ko maiatzaren 15a) baino ez ziren ikusten, eta, gainera, berezitasun bat zegoen: titulu horretan esplizituki agertzen ziren eragindako bi pertsonen izenak. Egoera horrek bere horretan jarraitzen du ebazpen hau idazten den egunean.

Horrenbestez, Arartekoak erabateko desadostasuna ikusi zuen zerbitzu-eginkizunen deialdietako behin betiko ebazpenak aldatzeko argitaratzen joan ziren gainerako ebazpenen tratamenduari dagokionez; izan ere, ebazpen horietako bakoitzaren aurrekariak eta oinarri juridikoak eskuratzeko aukera zegoen lotura espezifikoaren bidez, eta lotura horietan ez ziren inola ere jasotzen ukitutako pertsonen identifikazio-datuak.

Hala jakinarazi zion erakunde honek Hezkuntza Sailari, eta adierazi zion, halaber, ezin zuela jarduteko modu hori babestu hainbat arrazoiengatik. Lehenik eta behin, deialdiaren orri orokorrean bertan bi pertsona horien izen-abizenak agertzen zirelako, inolako babesik gabe, bai eta emandako komisioak baliogabetu zitzaizkiela ere. Baina, gainera, baliogabetze horiek eragin zituzten arrazoiak buruzko azalpenik ez izateak iragarkian jasotako informazio publikoa jarduketa zehaztugabe bihurtzen zuelako, eta bi pertsona horientzat desegokia izan zitekeelako, kontuan hartuta lanpostu horietan aritzeak ez zuela errebokazio hori eragin.

Hori dela eta, Arartekoa interesatu egin zen hezkuntza-administrazio horrek gai horiei dagokienez web-orriaren edukia aldatzeko zuen prestutasunagatik.

8. Hezkuntza Sailaren erantzuna ezezkoa izan zen, prozedura-berme guztiak errespetatuta jokatu zuela iritzita eta web-orriak ebazpen horiek islatzeko modua Zuzenbidearekin bat zetorrela iritzita.

Azaldutakoaren arabera, jarduera hori eragin zuten arrazoiak hauek izan ziren: administrazio-prozedura oro arautu behar duen informazio publikoa eta gardentasuna eta publizitatea bermatzea, eta horien edukia zaintzea, kaltetuen konfidentzialtasuna eta haien eremu pribatuarekiko errespetua bermatzeko.

Hezkuntza Sailak gaineratu zuenez, ebazpenak web-orrian argitaratu ziren arren, eduki osoa ez argitaratzeko ardura izan zen, hain zuzen ere, pertsona horiek gehiago kaltetu ez zitezen, eta azpimarratzen zuen ezen, erabaki hori gorabehera, pertsona horiek ez zutela galdu ebazpen arrazoitu eta oso bat lortzeko eskubidea; izan ere, ebazpenak jakinarazi zitzaizkien, bakar-bakarrik, eta, beraz, haien eduki osoa eskuratu ahal izan zuten, bai eta haien oinarria eta haien aurrean izan zitzaketen aukerak eta eskubideak ere.

9. Arartekoaren ustez, hezkuntza-administrazioaren txostenean aipatzen den gardentasuna eta publizitatea ez dira bermatzen zalantzan jarritako argitalpenarekin; izan ere, horretarako, gaiaren funtsezko elementu guztiak konpondu beharko lirateke, eta elementu horien artean garrantzitsuena, hain zuzen ere, azkenean ikastetxe horretarako onartu zen plangintza da.

Web-orriak jasotzen duen informazioa ikusita, ezinezkoa da alderdi hori zehaztea; aitzitik, premien plangintzak hasieran aurreikusitakoari erantzuten jarraitzen du, ez baitago hori gezurtatzen duen tresnarik.

Era berean, indarrean jarraitzen du bi lanpostu horiek jasotzen dituen zerbitzu-eginkizunen behin betiko ebazpenak; izan ere, beste kasu batzuetan ebazpen hori aldatu bada ere, emandako komisioak baliogabetzen dira, behin betiko esleipen-ebazpena aipatu gabe. Era horretan, argitaratutako informazioaren arabera, ezin izango litzateke zehaztu baliogabetutako lanpostuak berriro bete ote ziren.

Bestalde, erakunde hori ez dago ados argitaratzeko modua eraginpeko pertsonentzat onuragarria delako ustearekin, edo haien eskubide eta interesen konfidentzialtasuna edo zati pribatu babesteko aukera ematearekin.

Aitzitik, modu irekian emandako informazioan eta deialdiaren orri orokorrean erakutsitako elementu bakarrak, azaldu den bezala, izen-abizenak eta emandako zerbitzu-eginkizuna baliogabetzeko erabakia dira. Hau da, babestu beharreko eremu pribatuaren erdigunea osatzen dutenak.

Erabaki hori hartzeko arrazoiak ez dira agertzen, eta ez dago jakiterik. Ikusi dugunez, arrazoi horiek ez zuten zerikusirik bi pertsona horien jarduera edo jardun profesionalarekin, eta, beraz, nekez uler daiteke arrazoi horiek

zabaltzeak haien eremu pribatuan izan lezakeen eragina, argitaratutako informazioak egiten duena baino handiagoa.

Baliogabetzearen data ere ez da adierazten; izan ere, 2020ko maiatzaren 15a baino ez da aipatzen argitaratze-data gisa, eta horrek ez du aukerarik ematen horri buruzko inolako ondorioz ateratzeko, eta, ondorioz, nahasmena eragiten du noiz gerta zitekeen jakiteko.

Horri guztiari gehitu zaio lehen aipatutako gogoeta, alegia, jarduteko modu horrek zerbitzu-eginkizunen gainerako alaketetan ikusitako argitalpen-irizpidea urratzen duela (ez bakarrik kexa horietan aztertutako ikasturte berekoetan, baita hurrengokoetan ere), ebazpenen eduki osoak eskuratzeko aukera ematen du, eta, beraz, hartutako erabakien oinarri diren arrazoiak eta horien ondorioen datak ere jakin daitezke.

Ondorioz, erakunde honek uste du, berriz ere, kasu honetan hartutako argitalpen-modua ez dela egokia kaltetutako pertsonentzat.

Hain zuzen ere, gertakarien eta argitalpen-daten sekuentzia eta aurreko paragrafoetan egindako hausnarketak kontuan hartuta, ondorioztatu behar da web-orrian eskuragarri dagoen informazioak, testuinguruan kokatzeko elementurik ez dagoenez, edozein pertsona eragin dezakeela (eta, bereziki, ikastetxeetako zuzendaritza-taldeetako kideek, gainerako irakasleek, gurasoek edo bi pertsona horiek beren kargura izan ditzaketen edo etorkizunean izan ditzaketen balizko ikasleek), oker ondorioztatuz gero, batzordeak baliogabetzeko arrazoiak zerikusia izan zuen beren lana behar bezala ez betetzearekin, eta horrek zuzenean eragiten dio beren eremu pertsonalari eta profesionalari.

Erakunde honen ustez, interpretazio oker hori gertatzeko aukera erabat ezabatu beharko litzateke, horrela, interpretazio horrek dakartzan ondorio negatiboak saihesteko.

10. Azkenik, beharrezkoa da ebazpen honetan aipamen txiki bat egitea kexen sustatzaileek hezkuntza-administrazioaren lehen erantzun idatzia jaso arte igaro zen denbora-tarte luzeari buruz.

Izan ere, eta laburbilduz, 2019ko irailaren 2tik 25era bitartean, pertsona horiek administrazio-prozedura baten bidez esleitu zitzairen lanpostuan aritu ziren lanean. Azken egun horretan, eta beraiek egindako kontsulta bat zela eta, jakinarazi zitzairen lanpostu horiek ez zeudela. Ondoren, hiru idazki aurkeztu zituzten, baina idatzizko erantzuna ez zitzairen jakinarazi 2020ko urtarrilaren erdialdera arte, eta erakunde honen esku-hartzearen ondoren soilik.

Arartekoak askotan adierazi du administrazioaren isiltasuna edo erreklamazio eta errekurtsioak ebazteko gehiegizko atzerapena saihestu behar direla, ez

bakarrik lege-aginduak urratzen dituztelako, baizik eta, gainera, herritarren jarrera juridikoa nabarmen kaltetzen dutelako, eragozpen nabarmenak sortuz eta pertsona horiek desabantaila argiko egoeran jartzen dituztelako, eztabaidatutako gaiari dagokionez duten uzia behar bezalako bermeekin planteatu ahal izateko, bai alderdi materialei dagokionez, bai denborari eta prozedurari dagokienez.

Horregatik guztiagatik, eta zerbitzu-eginkizunak errebokatzeo eta bitarteko funtzionarioak kargutik kentzeko prozedurari buruz gogoeta hauen 3. atalean zehaztutakoa gorabehera, kasu honetan gertatutakoaren aparteko garrantziak eraginda, hezkuntza-administrazioak ahalik eta lasterren erantzun zehatza eta arrazoitua eman beharko zien kaltetutako pertsonak egindako eskaerei, eta, gure ustez, erantzun hori azkenean zein epetan zehaztu zen ezin da halakotzat hartu.

Ondorioak

Kexa hauek aurreko paragrafoetan adierazitako gogoeten arabera aztertu ostean, ondoz ondoko idazkietan Hezkuntza Sailak azaldu duen jarrera kontuan hartuta eta arrazoizko epearen barruan konponbide egokia ezin denez aurkitu, Arartekoak espedientean esku-hartzea amaitutzat jotzea erabaki du eta, xede horrez, 3/1985 Legearen babesean, honako ondorio hauek formulatzen dira:

1. Araudiak zerbitzu-eginkizun baten emakida errebokatzea edo bitarteko funtzionario bat kargutik kentzea ahalbidetzen badu ere, horretarako, alde aurreko eta beharrezko oinarri gisa, dagokion administrazio-prozedura izapidetu behar da, eta berariaz eta behar bezala arrazoitutako ebazpen bat jakinarazi behar zaie eragindako pertsonari eta zerbitzuei.
2. Kasu honetan aztertutako jarduerak agerian uzten dute ez zela koordinaziorik egon ikasturte hasierako prozesuan inplikaturako hezkuntza-administrazioko zerbitzuen artean. Hori dela eta, beharrezkoa izango litzateke prozeduren diseinua eta informazioaren transmisioa hobetzeko neurriak sartzeko, ikasturte-hasierako prozesua osatzen duten jarduketek elkarren artean koherentzia egokia izan dezaten eta ikastetxeei eta parte-hartzaileei kalterik eragin ez diezaieten.
3. Bi zerbitzu-eginkizun horiek ezeztatzeo ebazpenak Hezkuntza Sailaren web-orrian argitaratzeko modua desegokia da, ez bakarrik antzeko gainerako egoeretan erabilitako irizpideak urratzen dituelako, baizik eta, bereziki, lortu nahi den gardentasuna eta publikitatea bermatzea eragozten duen informazio osatugabea ematen duelako, eta, hala ere, aipaturako pertsonen eskubideak eta interesak kaltetu ditzakeelako.

4. Kexa horiek eragin zituzten gertakarien ezohiko garrantzia kontuan hartu beharko zen, kaltetutako pertsonen egindako eskaerak berariaz, arrazoituta eta berehala ebatzen zirela bermatzeko, eta, nolana ere, azkenean erabilitakoa baino epe laburragoan.